

Вищий приватний навчальний заклад
Львівський медичний фаховий коледж «Монада»

Розглянуто та затверджено на
засіданні ПК гуманітарних та
соціально-економічних дисциплін
Голова гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін

Галина МАКОГІН
2024р.

«Затверджую»
Голова приймальної комісії
ВПНЗ Львівський медичний
фаховий коледж
«Монада»

Юлія БРЕЙДАК
2024р.

ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

для абітурієнтів

з повною загальною середньою освітою

Львів – 2024

Пояснювальна записка

Програма з української мови, предмету з основного блоку НМТ, укладається відповідно до програм зовнішнього незалежного оцінювання результатів знань з математики, здобутих на основі повної загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 04 грудня 2019 року № 1513).

У відповідності до вимог вступники повинні:

- знати зміст мовних понять і термінів;
- розпізнавати мовні явища й закономірності;
- групувати та класифікувати вивчені мовні явища;
- визначати істотні ознаки мовних явищ;
- розуміти значення й особливості функціонування мовних одиниць;
- установлювати причинно-наслідкові зв'язки мовних явищ;
- застосовувати знання з фонетики, лексики, фразеології, морфеміки, словотвору, морфології, синтаксису та лінгвістики тексту в практичних ситуаціях;
- оцінювати мовлення з погляду дотримання основних орфоепічних, лексичних, морфологічних, синтаксичних норм української мови;
- оцінювати письмові висловлювання з погляду мовного оформлення й ефективності досягнення поставлених комунікативних завдань;
- відрізнити випадки правильного використання мовних засобів від помилкових;
- створювати власні висловлення, чітко формулювати тезу, наводячи переконливі аргументи, використовуючи доречні приклади, логічно й послідовно викладаючи думки та формулюючи відповідний висновок;
- використовувати різноманітні виражальні засоби, граматичні конструкції, лексичне та фразеологічне багатство української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування;
- оформлювати мовлення відповідно до орфографічних, граматичних і пунктуаційних норм української мови;
- розуміти фактичний зміст, причинно-наслідкові зв'язки, тему, основну думку та виражально-зображувальні засоби прочитаного тексту.
- розпізнавати мовні явища й закономірності; групувати та класифікувати вивчені мовні явища;
- визначати істотні ознаки мовних явищ;
- розуміти значення й особливості функціонування мовних одиниць;
- установлювати причинно-наслідкові зв'язки мовних явищ;
- застосовувати знання з фонетики, лексики, фразеології, морфеміки, словотвору, морфології, синтаксису та лінгвістики тексту в практичних ситуаціях;
- оцінювати мовлення з погляду дотримання основних орфоепічних, лексичних, морфологічних, синтаксичних норм української мови;
- оцінювати письмові висловлювання з погляду мовного оформлення й ефективності досягнення поставлених комунікативних завдань;
- відрізнити випадки правильного використання мовних засобів від помилкових;
- створювати власні висловлення, чітко формулювати тезу, наводячи переконливі аргументи, використовуючи доречні приклади, логічно й послідовно викладаючи думки та формулюючи відповідний висновок;
- використовувати різноманітні виражальні засоби, граматичні конструкції, лексичне та фразеологічне багатство української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування;
- оформлювати мовлення відповідно до орфографічних, граматичних і пунктуаційних норм української мови;
- розуміти фактичний зміст, причинно-наслідкові зв'язки, тему, основну думку та виражально-зображувальні засоби прочитаного тексту.

ПРОГРАМА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Фонетика. Графіка

Фонетика як розділ мовознавчої науки про звуковий склад мови.

Звуки мови й звуки мовлення. Голосні й приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінки й глухі.

Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв *я, ю, є, ї, щ*.

Склад. Складоподіл. Наголос, наголошені й ненаголошені склади.

Уподібнення приголосних звуків.

Спрощення в групах приголосних.

Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Основні випадки чергування *у-в, і-й*.

Лексикологія. Фразеологія

Лексикологія як учення про слово. Ознаки слова як мовної одиниці. Лексичне значення слова.

Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова.

Омоніми. Синоніми. Антоніми.

Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов.

Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни.

Лексика української мови з погляду активного й пасивного вживання. Застарілі й нові слова (неологізми).

Нейтральна й емоційно забарвлена лексика.

Поняття про стійкі сполуки слів і вирази: фразеологізми, приказки, прислів'я, афоризми. Типи словників.

Будова слова. Словотвір

Будова слова. Основа слова й закінчення. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення.

Словотвір. Твірні основи при словотворенні. Основа похідна й непохідна. Основні способи словотворення в українській мові: префіксальний, префіксально-суфіксальний, суфіксальний, без суфіксальний, складання слів або основ, перехід з однієї частини мови в іншу.

Основні способи творення іменників, прикметників, дієслів, прислівників.

Складні слова. Способи їх творення. Сполучні голосні [о], [е] у складних словах.

Морфологія

Морфологія як розділ мовознавчої науки про частини мови.

Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Іменники власні та загальні, істоти й неістоти.

Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Іменники спільного роду.

Число іменників. Іменники, що вживаються в обох числових формах. Іменники, що мають лише форму однини або лише форму множини.

Відмінки іменників. Відміни іменників: перша, друга, третя, четверта. Поділ іменників першої та другої відмін на групи. Особливості вживання та написання відмінкових форм. Буква *-а(-я), -у(-ю)* в закінченнях іменників другої відміни. Відмінювання іменників, що мають лише форму множини. Невідмінювані іменники в українській мові. Відмінювання чоловічих і жіночих прізвищ та імен по батькові.

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Розряди прикметників за значенням: якісні, відносні та присвійні. Явища взаємопереходу прикметників з одного розряду в інший.

Якісні прикметники. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Повні й короткі форми якісних прикметників. Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників.

Особливості відмінювання прикметників (тверда й м'яка групи).

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Розряди числівників за значенням: кількісні (на означення цілих чисел, дробові, збірні) й порядкові.

Групи числівників за будовою: прості й складені. Типи відмінювання кількісних числівників:

1. один, одна;
2. два, три, чотири;
3. від п'яти до двадцяти, тридцять, п'ятдесят ... вісімдесят;
4. сорок, дев'яносто, сто;
5. двісті - дев'ятсот;
6. нуль, тисяча, мільйон, мільярд;
7. збірні;
8. дробові.

Порядкові числівники, особливості їх відмінювання.

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Співвіднесеність займенників з іменниками, прикметниками й числівниками.

Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні, означальні, питальні, відносні, неозначені, заперечні. Особливості їх відмінювання. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників.

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані (дієслова теперішнього, майбутнього й минулого часів), відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на *-но*, *-то*).

Безособові дієслова.

Вид дієслова: доконаний і недоконаний. Творення видових форм.

Часи дієслова: минулий, теперішній, майбутній.

Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способу дієслів.

Словозміна дієслів I та II дієвідміни. Особові та числові форми дієслів (теперішнього та майбутнього часу й наказового способу).

Родові та числові форми дієслів (минулого часу й умовного способу). Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу.

Відмінювання дієприкметників.

Дієприкметниковий зворот.

Безособові форми на *-но*, *-то*.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Дієприслівники доконаного й недоконаного виду, їх творення.

Дієприслівниковий зворот.

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Розряди прислівників за значенням: місця, часу, причини, мети, способу дії, міри і ступеня, ознаки.

Ступені порівняння означальних прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого ступеня.

Прийменник як службова частина мови.

Групи прийменників за походженням: непохідні (первинні) й похідні (вторинні, утворені від інших слів). Групи прийменників за будовою: прості, складні й складені.

Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника.

Сполучник як службова частина мови.

Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні (єднальні, розділові, протиставні) й підрядні (часові, причинові, умовні, способу дії, мети, допустові, порівняльні, з'ясувальні).

Групи сполучників за вживанням (одиночні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені).

Частка як службова частина мови.

Групи часток за значенням і вживанням: формотворчі, словотворчі, модальні.

Вигук як частина мови.

Групи вигуків за походженням: непохідні й похідні.

Значення вигуків. Звуконаслідувальні слова.

Синтаксис

Завдання синтаксису. Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису.

Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення.

Словосполучення. Головне й залежне слово в словосполученні. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного слова. Словосполучення непоширені й поширені.

Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні.

Види речень у сучасній українській мові: за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за будовою (прості й складні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання).

Просте двоскладне речення. Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Особливості узгодження присудка з підметом. Способи вираження підмета. Типи присудків: простий і складений (іменний і дієслівний).

Способи їх вираження. Основні функції та способи вираження компонентів складеного присудка: вираження граматичного значення присудка (функція допоміжної частини) та вираження основного лексичного значення присудка (функція основної частини - неозначеної форми дієслова чи іменної частини).

Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні.

Означення узгоджене й неузгоджене. Прикладка як різновид означення.

Додаток.

Типи обставин за значенням.

Способи вираження означень, додатків, обставин.

Порівняльний зворот. Функції порівняльного звороту в реченні (обставина способу дії, присудок).

Односкладні речення. Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні). Способи вираження головних членів односкладних речень.

Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами.

Речення зі звертанням. Звертання непоширені й поширені.

Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення.

Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки- непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення.

Складне речення. Ознаки складного речення. Засоби зв'язку простих речень у складному:

1. інтонація й сполучники або сполучні слова;
2. інтонація.

Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

Складносурядне речення. Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення.

Складнопідрядне речення, його будова. Головне й підрядне речення. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку у складнопідрядному реченні.

Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові).

Складнопідрядні речення з кількома підрядними, їх типи за характером зв'язку між частинами:

1. складнопідрядні речення з послідовною підрядністю;
2. складнопідрядні речення з однорідною підрядністю;
3. складнопідрядні речення з неоднорідною підрядністю.

Безсполучникове складне речення. Типи безсполучникових складних речень за характером смислових відношень між складовими частинами-реченнями:

1. з однорідними частинами-реченнями (рівноправними);
2. з неоднорідними частинами (пояснюваною і пояснювальною).

Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку.

Способи відтворення чужого мовлення. Пряма й непряма мова. Речення з прямою мовою. Слова автора. Заміна прямої мови непрямою.

Цитата як різновид прямої мови. Діалог.

Лінгвістика тексту

Складне синтаксичне ціле (ССЦ), його основні ознаки. ССЦ й абзац. Види та засоби міжфразового зв'язку. Актуальне членування речення: «дане» й «нове».

Стилістика

Стилі мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їх основні ознаки, функції.

Орфоепія

Вимова голосних (наголошених і ненаголошених). Вимова приголосних:

1. [дж], [дз], [дз'];
2. [г],
3. груп приголосних (уподібнення, спрощення);
4. м'яких і пом'якшених приголосних;
5. подовжених приголосних.

Вимова слів з апострофом.

Орфографія

Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Позначення м'якості приголосних на письмі буквами *ь, я, ю, є, і*; сполучення *йо,ьо*. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа.

Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок.

Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Написання чоловічих і жіночих імен по батькові, прізвищ. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис *н* та *nn* у прикметниках і дієприкметниках, *не* з різними частинами мови. Особливості написання числівників. Написання окремо (сполучень прислівникового типу), разом і через дефіс (прислівників, службових частин мови, вигуків).

Пунктуація

Розділові знаки в кінці речення.

Розділові знаки в простому й складному реченнях.

Розвиток мовлення

Загальне уявлення про спілкування й мовлення; види мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння, письмо); адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення; основні правила спілкування.

Тема й основна думка висловлювання. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність).

Текст, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Мовні засоби зв'язку речень у тексті.

Типи мовлення (розповідь, опис, роздум). Структура тексту типу розповіді, опису, роздуму.

Критерії оцінювання вступників 2024 року
усної індивідуальної співбесіди
з предмету Українська мова за 200-бальною шкалою

1. Для індивідуальної усної співбесіди з української мови вступнику пропонується усне власне висловлювання на запропоновану тему.

Під час перевірки складених вступниками висловлювань (діалогів, усних переказів та творів) ураховується ступінь повноти вираження теми, ступінь вияву творчих здібностей, особистого ставлення до змісту висловлювання.

1. Перевіряється здатність вступника:

а) виявляти певний рівень обізнаності з теми, що розкривається;

б) демонструвати вміння:

- будувати висловлювання певного обсягу, добираючи і впорядковуючи необхідний для реалізації задуму матеріал (епізод із власного життєвого досвіду, прочитаний або прослуханий текст, епізод із кінофільму, сприйнятий (побачений чи почутий) твір мистецтва, розповідь іншої людини тощо);

- ураховувати мету спілкування, адресата мовлення;

- розкривати тему висловлювання;

- виразно відображати основну думку висловлювання, диференціюючи матеріал на головний і другорядний;

- викладати матеріал логічно, послідовно;

- використовувати мовні засоби відповідно до комунікативного завдання, дотримуючись норм літературної мови;

- додержуватися єдності стилю;

в) виявляти своє ставлення до предмета висловлювання, розуміти можливість різних тлумачень тієї самої проблеми;

г) виявляти певний рівень творчої діяльності, зокрема:

- трансформувати одержану інформацію, відтворюючи її докладно, стисло, вибірково, своїми словами, змінюючи форму викладу, стиль тощо відповідно до задуму висловлювання;

- створювати оригінальний текст певного стилю;

- аргументувати висловлені думки, переконливо спростовувати помилкові докази;

- викладати матеріал виразно, доречно, економно, виявляти багатство лексичних і граматичних засобів.

2. Оцінювання.

У монологічному висловлюванні оцінюють його зміст і форму (мовне оформлення). За власне усне висловлювання (вір) ставлять оцінку - за зміст, а також якість мовного оформлення (орієнтовно, спираючись на досвід викладача і не підраховуючи помилок, зважаючи на технічні труднощі фіксації помилок різних типів в усному мовленні).

Критерії оцінювання знань вступників

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання знань вступників
Початковий	0-99	<p>Вступник буде лише окремі, не пов'язані між собою речення; лексика висловлювання дуже бідна, лексика і граматична будова мовлення бідна й одноманітна.</p> <p>Висловлювання не є завершеним текстом, хибує на непослідовність викладу, пропуск фрагментів, важливих для розуміння думки; лексика і граматична будова бідна.</p>
Середній	100-105	<p>Усне висловлювання за обсягом складає дещо більше половини від норми і характеризується уже певною завершеністю, зв'язністю; проте є недоліки за рядом показників (до семи), наприклад: відзначається неповнотою і поверховістю в розкритті теми; порушенням послідовності викладу; не розрізняється основна та другорядна інформація; добір слів не завжди вдалий.</p>
	106-110	<p>За обсягом робота наближається до норми, у цілому є завершеною, тема значною мірою розкрита, але трапляються недоліки за низкою показників (до шести): роботі властива поверховість висвітлення теми, основна думка не проглядається, бракує єдності стилю та ін.</p>
	111-115	<p>За обсягом висловлювання сягає норми, його тема розкривається, виклад загалом зв'язний, але робота характеризується недоліками за кількома показниками (до п'яти): помітний її репродуктивний характер, відсутня самостійність суджень, їх аргументованість, добір слів не завжди вдалий тощо.</p>
	116-120	<p>Успішно досягає комунікативної мети, репліки загалом є змістовними, відповідають основним вимогам.</p>
	121-125	<p>Самостійно створює достатньо повний, зв'язний, з елементами самостійних суджень, вдало добирає лексичні засоби, але в роботі є недоліки (до чотирьох), наприклад: відхилення від теми, порушення послідовності її викладу; основна думка не аргументована тощо.</p>
	126-130	<p>Мовлення абітурієнта спрямовується на розв'язання заданої проблеми, є змістовним, але доказовість не переконлива.</p>
	131-135	<p>У доказах помітно елементи особистісної позиції щодо обговорення, але ще є істотні недоліки: невисокий рівень доказовості тверджень, помилки в мовному оформленні.</p>
Достатній	136-140	<p>Самостійно буде достатньо повне висловлювання, осмислене, самостійно і в цілому вдало складене висловлювання, проте трапляються ще недоліки за певними показниками (до трьох).</p>
	141-155	<p>Самостійно буде послідовний, повний, логічно викладений текст; розкриває тему.</p>
	156-160	<p>Висловлює основну думку; вдало добирає лексичні засоби, образності мовлення; однак припускається окремих недоліків (за двома показниками): здебільшого це відсутність виразної особистісної позиції чи належної її аргументації тощо.</p>
	161-165	<p>Виявляє вміння сформулювати цікаву дискусію, дати влучну відповідь, проте аргументація нечітко виражає особисту позицію.</p>

	166-170	Самостійно будує послідовний, повний текст, ураховує комунікативне завдання.
Високий	171-175	Висловлює власну думку, певним чином аргументує різні погляди на проблему.
	176-180	Робота відзначається багатством словника, граматичною правильністю, додержанням стильової єдності і виразності тексту; але за одним із критеріїв допущено недолік.
	181-185	Будує послідовний, повний текст, ураховує комунікативне завдання; висловлює власну думку, уміє пов'язати обговорюваний предмет із власним життєвим досвідом.
	186-190	Добирає переконливі докази для обґрунтування тієї чи іншої позиції; робота в цілому відзначається багатством словника, грамотністю, точністю слововживання, стилістичною єдністю.
	191-195	Добирає переконливі докази для обґрунтування тієї чи іншої позиції з огляду на необхідність розв'язувати певні життєві проблеми; робота в цілому відзначається багатством словника, точністю слововживання, стилістичною єдністю, граматичною різноманітністю.
	196-200	Самостійно створює яскраве, оригінальне за думкою висловлювання відповідно до мовленнєвої ситуації; аналізує різні погляди на той самий предмет, добирає переконливі аргументи на користь тієї чи іншої позиції, усвідомлює можливості використання тієї чи іншої інформації для розв'язання певних життєвих проблем; робота відзначається багатством слововживання, граматичною правильністю.

Рекомендована тематика усного власного висловлювання

з української мови.

1. Пояснити правдивість вислову: вік живи – вік учися.
2. Чи погоджуєтеся з думкою, що всі успішні люди - кар'єристи?
3. А може, не треба скаржитися на долю. Хіба вона не в наших руках?
4. Талановитими народжуються чи стають?
5. Чи можна зраду пробачити?
6. Ми повинні щось давати рідній країні чи вона нам?
7. Чи можна, на Вашу думку, приховувати чийсь злочини?
8. Кажуть, що найбільшого успіху досягають не корінні мешканці столиці, а приїжджі, особливо вихідці із села.
9. Як Ви розумієте поняття патріотизму? Кого можна назвати патріотами?
10. Збереження та розвиток української мови – справа державна чи кожного громадянина України?
11. Чи є здоров'я насправді найвищою цінністю для людини?
12. Кому жити комфортніше: оптимістам чи песимістам?
13. Військовий медик - героїчна професія.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бондарчук К. Українська мова : посібн. для абітурієнтів: Рекомендовано МОН. – Тернопіль : Підручники та Посібники, 2009. – 272 с.
2. Ваш репетитор з української мови : посібн. / колектив авторів під керівн. М. І. Пентелюк. – К. : Ленвіт, 2000.
3. Гаврилюк О. Українська мова для абітурієнтів. – Тернопіль : Підручники та Посібники, 2008. – 144 с.
4. Гарбар І.В., Гарбар А.І. Українська мова для абітурієнтів : посібн. – Миколаїв : НУК, 2004. – 72 с.
5. Денищич Т.А. Методичні рекомендації з української мови для абітурієнтів. Граматика. – Ч. 2. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2008. – Вип. 12. – 112 с.
6. Дубчак О.П. Українська мова та література : посібн. для абітурієнтів. – К. : Генеза, 2011.
7. Жовтобрюх М.А. Українська літературна мова. – К., 1984.
8. Козачук Г.О., Шкурятяна Н.Г. Практичний курсу української літературної мови навч. посібн. – К., 1993.
9. Козачук Г.О. Українська мова для абітурієнтів : навч. посібн. – К. Либідь, 1993.
10. Лисенко Н. О., Кривко Р. М., Світлична Є. І., Цапко Т. П. Українська мова для іноземних студентів.- К. : Центр учбової літератури, 2010.
11. Молочко С.Р. Українська мова для шкіл з українською та російською мовами навчання : посібн. – Харків : ТОВ Веста,
12. Сучасна українська літературна мова / за ред. О.Д. Пономарева. – К., 1997.
13. Сучасна українська літературна мова /за ред. М.Я. Плющ. – К., 1994.
14. Ющук І.П. Українська мова. – К., 2003.

Додаткова

1. Авксентьева Л.Г., Калашник В.С., Ужченко В.Ф. Фразеологія сучасної української мови. – Х., 1997.
2. Блик О.П. Фонетика, орфоєпія, графіка, орфографія. – К., 1988.
3. Ганич Д.І., Олійник І.С. Словник лінгвістичних термінів. – К., 1985.
- Головащук С.І. Словник-довідник з правопису та слововживання. – К., 1989.
7. Гринчишин П.Г., Сербенська О.А. Словник паронімів української мови. – К., 1986.
8. Москаленко Н.А., Фащенко М.М., Смагленко Ф.Н. Українська сучасна літературна мова: Лексичний, фонетичний і граматичний аналіз. – К., 1980.
9. Попко О.Г. Українська мова : практичний довідник. – К. : Весна, 2010.
10. Словотвір сучасної української мови /за ред. М.А. Жовтобрюха. – К., 1979.
11. Українська мова. Енциклопедія. – К., 2004.
12. Український правопис. – 4-е вид., випр. і доп. – К. : Наук, думка, 1993.
13. Шевченко Л.Ю., Різун В.В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська літературна мова. Довідник. – К., 1996.